

Marek Dzik

Sprawozdanie z działalności dydaktyczno-naukowej Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie za rok akademicki 2009/2010

Resovia Sacra. Studia Teologiczno-Filozoficzne Diecezji Rzeszowskiej 17,
323-332

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Ks. Marek Dzik

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI DYDAKTYCZNO-NAUKOWEJ
WYŻSZEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO
W RZESZOWIE ZA ROK AKADEMICKI 2009/2010**

Sprawozdanie niniejsze obejmuje okres od 22.09.2009 r. do 23.06.2010 r. Rok akademicki 2009/2010 przeżywaliśmy pod hasłem „Wierność Chrystusa, wierność kapłana”, którego patronem był św. Jan Maria Vianney.

I. Stan personalny przełożonych, profesorów i alumnów

1. W roku sprawozdawczym obowiązki przełożonych pełnili:

Rektor: ks. dr J. Buczek

Wice-rektor: ks. dr A. Widak

ojcowie duchowni: ks. mgr W. Rafacz, ks. dr S. Kamiński

prefekci: ks. dr T. Bać, ks. dr M. Dzik, ks. dr J. Kulig

dyrektor administracyjny: ks. mgr B. Babiarcz

2. Ogółem w okresie sprawozdawczym formację intelektualną prowadziło 47 wykładowców, w tym 1 profesor zwyczajny, 4 doktorów habilitowanych – profesorów uczelnianych, 1 doktor habilitowany, 26 doktorów, 3 magistrów licencjuszy, 12 magistrów. Wśród wykładowców było 7 osób świeckich.

Działalność naukowa środowiska przejawia się między innymi w publikacjach. Księża profesorowie i wykładowcy opublikowali wiele pozycji naukowych (w tym publikacje książkowe, artykuły, recenzje).

Poza działalnością naukowo-dydaktyczną Księża Profesorowie zajmują się pracami na rzecz diecezji: w Kurii Biskupiej, Katolickim Radiu VIA, Sądzie Biskupim, wielu z nich także prowadzi pracę duszpasterską.

3. W roku akademickim 2009/2010 formację w seminarium rozpoczęło 102 alumnów w tym 5 na urlopach. Rok I – z 17 ukończyło 12, rok II – z 15 ukończyło 13, rok III – z 16 ukończyło 15, rok IV – z 17 ukończyło 17, rok V – z 16 ukończyło 14, rok VI – z 17 ukończyło 17.

II. Formacja alumnów

1. Formacja ludzka

„(...) kapłan powinien starać się odtworzyć w sobie, w miarę możliwości, ludzką doskonałość jaśniejącą w synu Bożym, który stał się człowiekiem...(...)” (PDV 43)

Formacja ludzka jest fundamentem. W procesie kształtowania ludzkiej osobowości kleryka, przyszłego kapłana, ważną rolę odgrywały spotkania ks. przełożonych z poszczególnymi rocznikami, które odbywały się dwa razy w miesiącu, raz w miesiącu spotkanie wszystkich alumnów z Ks. Rektorem.

Okazją do kształtowania dojrzałości ludzkiej była działalność kleryckiego Koła „Caritas”, które w roku sprawozdawczym obejmowało 17 agend, za które były odpowiedzialne poszczególne roczniki: rok II za świetlice (przy parafii św. Judy Tadeusza, Chrystusa Króla, „Wzrastanie”, dzieci niepełnosprawne „Muminki”); rok III za Domy Pomocy Społecznej (przy ul. Sucharskiego i Łąbędziej, Dom Dziecka, Pogotowie Opiekuńcze, Szpital przy ul. Lwowskiej), rok IV za duszpasterstwo niewidomych, dzieci z porażeniem mózgowym oraz oddział paliatywny, rok V za szpitale (przy ul. Szopena, Lwowskiej, Rycerskiej). Alumni roku I i VI wybierali w dowolności poszczególne agendy. Dodatkowo alumni roku III w każdy czwartek wychodzili w ramach wolontariatu na oddział hospicyjno-paliatywny.

W ramach przygotowania do pracy trzeźwościowej alumni kursu V wyjeżdżali do Niechobrza na rekolekcje dla osób uzależnionych i współuzależnionych, a chętni ze wszystkich kursów wychodzili do Boguchwały na mityngi AA lub Al-Anon.

W związku z duszpasterstwem głuchoniemych podobnie jak w ubiegłym roku był prowadzony kurs języka migowego przez panią Wilhelminę Nie-

działek. Wyjścia w ramach koła Caritas odbywały się w czasie przechadzek czwartkowych, niedzielnych, a także w sobotnie popołudnie (wyjścia do zakładu karnego).

W roku sprawozdawczym podejmowane były akcje charytatywne, między innymi:

- z okazji 65 Tygodnia Miłosierdzia obchodzonego pod hasłem „Otoczmy troską życie” została przeprowadzona zbiórka pieniędzy. Zebrano 50 zł z przeznaczeniem na paczki mikołajkowe. Druga zbiórka na ten cel została przeprowadzona w Adwencie, także poza seminarium. Zebrano 2580 zł. Z okazji św. Mikołaja alumni przygotowali łącznie 256 paczek, które przekazano dla dzieci ze świetlic i dorosłych z Domu Pomocy Społecznej.
- zbiórki pieniężne miały jeszcze miejsce w styczniu na tzw. „Szlachetną paczkę” i w Wielkim Poście. Zebrano 1231 zł z przeznaczeniem na organizację „Dnia pokoju” i powodziań.

Alumni pomagali w zorganizowaniu „IX Dnia Pokoju” czyli „Spotkaniach Rzeszowskich Świetlic Socjoterapeutycznych”.

Przez cały rok na terenie seminarium była prowadzona zbiórka różańców, obrazków, medalików, czasopism o tematyce religijnej w celu przekazywania ich do Domów Pomocy Społecznej, zakładu karnego i świetlic.

Jednym z wymiarów formacji ludzkiej jest zaangażowanie uczniów w działalność kulturalną. Należy do niej redagowanie „Znaku łaski”, „Forum młodych teologów”, działalność scholi, chóru, zespołu muzycznego, działalność agendy odpowiedzialnej za telewizję, imprezy kulturalne, działalność dekoratorni oraz przygotowywanie przez poszczególne roczniki wieczornic. Zespół seminaryjny dał 3 koncerty w seminarium, 6 koncertów poza seminarium, a chór i schola w sumie w seminarium i poza seminarium występowały 29 razy. Warto nadmienić, że na wakacje uczniowie przygotowali specjalne pismo o charakterze powołaniowym „Prowokator II”.

Zorganizowane zostały m.in. wyjścia na następujące wydarzenia kulturalne w Rzeszowie:

- 5 wyjść do filharmonii, choć z powodu jej remontu koncerty odbywały się w różnych miejscach,
- sztukę teatralną pt. „Santo Subito” (aula WSD Rzeszów),
- wystawę malarską P. Monikowskiej-Tabisz (Kuria w Rzeszowie),
- wystawę „Polacy ratujący Żydów”,

- koncert kolęd Seminaryjnego Zespołu Grupa z Quilismą (WDK Rzeszów),
- wieczór poetycki p. Edwarda Guziakiewicza,
- koncert ewangelizacyjny „Jednego Serca, Jednego Ducha”.

W roku sprawozdawczym alumni mieli możliwość obejrzenia 39 filmów w seminarium, które wypożyczane były m. in. w rzeszowskiej wypożyczalni „Beverly Hills”.

Klerycy korzystali również z sali gimnastycznej oraz basenu. W trosce o zdrowie alumnów w seminarium działał gabinet lekarski i gabinet stomatologiczny.

Nad formacją ludzką czuwali wszyscy księża przełożeni, a w szczególności ks. dr T. Bać, który opiekował się agendą duszpasterską i kulturalną oraz ks. dr J. Kulig, który sprawował opiekę nad agendą służby zdrowia.

2. Formacja duchowa

„Formacja ludzka, zakorzeniona w antropologii przyjmującej pełną prawdę o człowieku, otwiera się na formację duchową i w niej znajduje dopełnienie” (PDV 45)

W bogatym procesie formacji duchowej ważną rolę odgrywają ćwiczenia duchowe. Codzienna Eucharystia, medytacja Słowa Bożego, adoracja eucharystyczna, Liturgia Godzin, modlitwa różańcowa to praktyki, podczas których alumni uczą się zażyłej i nieustannej łączności z Ojcem przez Syna Jego Jezusa Chrystusa w Duchu Świętym.

Warto dodać, że w seminarium raz w tygodniu odprawiana była Msza św. w języku łacińskim. Punkty do medytacji trzy razy w tygodniu podawali ojcowie. Oprócz nabożeństw ustalonych według programu seminaryjnego, w każdy czwartek przed południem miała miejsce adoracja Najświętszego Sakramentu, a dla chętnych we wtorki i piątki po kolacji.

Na początku roku akademickiego cała wspólnota przeżywała pielgrzymkę do Włoch do różnych sanktuariów, w tym przede wszystkim do Rzymu na kanonizację ks. abp. Zygmunta Szczęsnego Felińskiego.

W procesie formacji duchowej ważną rolę odgrywają rekolekcje oraz dni skupienia oraz rozmowy indywidualne w ramach kierownictwa duchowego.

Sześciodniowe rekolekcje jesienne prowadził ks. Tadeusz Huk, proboszcz parafii NMP Wspomożenia Wiernych w Zalesiu Dolnym, były ojciec du-

chowny w Wyższym Metropolitalnym Seminarium Duchownym w Warszawie. Zakończone zostały święceniami diakonatu. Rekolekcje wielkopostne prowadził ks. dr Piotr Turzyński, wicerektor WSD w Radomiu. Na zakończenie rekolekcji alumni roku III i IV przyjęli posługę lektoratu i akolitu.

Dni skupienia prowadzili ojcowie duchowni oraz zaproszeni goście: w styczniu o. Stanisław Jarosz OSPPE (paulin), rekolekcyjista, moderator Centralnego Ośrodka Duchowej Adopcji Dziecka Poczętego w Polsce i USA, w kwietniu ks. Edward Chmura, proboszcz parafii Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Jarosławiu, były ojciec duchowny WSD Przemyśl. Kolejny „Dzień biblijny” poprowadził ks. prof. Waldemar Chrostowski, wykładowca Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Uroczyście, jak co roku, przeżywana była Nowenna przed uroczystością Niepokalanego Poczęcia, podczas której rozważania prowadził ks. dr Paweł Synoś.

Czas nowenny był bezpośrednim przygotowaniem dla naszych braci z roku trzeciego, którzy w wigilię uroczystości Niepokalanego Poczęcia przyjęli szatę duchowną oraz braci z roku piątego, którzy w tym samym dniu przyjęli kandydaturę.

W niedzielę Wielkiego Postu kazania pasyjne, podczas nabożeństw Gorzkich Żali, wygłosił o. Rafał Klimas OFM, kustosz sanktuarium Matki Bożej w Rzeszowie.

Elementem bardzo ważnym w formacji duchowej jest sakrament pokuty. Posługę spowiedników, oprócz ojców duchownych pełnili o. R. Bakalarz OP, ks. S. Potera, ks. S. Tomkowicz, ks. J. Sondej, ks. S. Zych. W tym miejscu Rektorat wyraża im podziękowanie za pełnioną posługę.

Ważnym wymiarem życia duchowego jest lektura Pisma św., którą alumni podejmowali podczas czytania duchownego oraz dzielenia się Słowem Bożym w grupach, a także w ramach Apostolatu Biblijnego.

Ojcowie duchowni oprócz wprowadzeń do medytacji, w każdą niedzielę podczas popołudniowego nabożeństwa, głosili konferencje, ponadto prowadzili rozmowy indywidualne z wszystkimi alumnami.

Troska nad formacją duchową była dziełem naszych ojców duchownych: ks. dr S. Kamińskiego oraz ks. mgr W. Rafacza.

3. Formacja intelektualna

„Formacja intelektualna, chociaż ma swoją specyfikę jest głęboko związana z formacją ludzką oraz duchową, stanowi wręcz ich niezbędny element” (PDV 51).

W seminarium na wszystkich rocznikach jest realizowane nowe ratio studiorum. Alumni zobowiązani do pisania pracy magisterskiej mieli do wyboru 13 seminariów naukowych. W ramach seminariów naukowych powstało 17 prac magisterskich obronionych na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie: 6 z liturgiki, 3 z dogmatyki, 3 z teologii duchowości, 1 z egzegezy Pisma św. 1 z Nowego Testamentu, 1 z historii Kościoła, 1 z teologii moralnej, 1 z filozofii.

W roku sprawozdawczym wykład okolicznościowy z okazji uroczystości Niepokalanego poczęcia NMP wygłosił ks. Rektor Jerzy Buczek: „Maryja w życiu kapłańskim i kleryckim”.

11.05.2010 r. w WSD Rzeszów zostało zorganizowane sympozjum naukowe pt. „*Nowa Ewangelizacja: teoria i praktyka*”. Prelegentami byli: ks. dr W. Seremak, ks. A. Sepioło, ks. M. Ryba oraz Szkoła Nowej Ewangelizacji z Kielc.

W dniach od 07.04 od 09.04. 2010 r. w WSD Rzeszów miał miejsce zjazd historyków, organizowany przez ks. dr Sławomira Zycha.

Alumni wzięli udział w 8 sympozjach odbywających się poza seminarium:

- sympozjum józefologiczne (Kalisz),
- sympozjum o uzależnieniach (Jasna Góra),
- sympozjum muzyki organowej (Wrocław),
- sympozjum duszpasterstwa Służby Liturgicznej (Warszawa),
- sympozjum eschatologiczne (Płock),
- sympozjum filozoficzne (Lublin),
- sympozjum teologii moralnej (Lublin),
- sympozjum „Pod opieką Maryi” (Rzeszów).

Alumni korzystali z lektoratów języka angielskiego, niemieckiego i włoskiego. W roku sprawozdawczym był kontynuowany intensywny kurs języka niemieckiego prowadzony przez panią mgr B. Murjas oraz kurs języka francuskiego p. S. Szawana.

Służebną rolę w dziedzinie kształcenia intelektualnego kleryków spełnia biblioteka, czytelnia, zakłady naukowe. Poza alumni z biblioteki korzystali czytelnicy świeccy. Aktualna statystyka potwierdza, że ich liczba wynosi 308 osób i ciągle rośnie.

W bieżącym roku akademickim w czasie wakacyjnym położono główny nacisk na prace przy porządkowaniu magazynu głównego oraz tej części darów, która nie była dotąd skatalogowana.

Biblioteka wzbogaciła swój księgozbiór o kolejne, nowe pozycje książkowe w liczbie 646 egz. (skatalogowane). Zakupiono 290 egz., z czego jeszcze nie skatalogowano 205 pozycji, tym samym liczba skatalogowanych woluminów wynosiła 38 920 (29 783 w magazynie głównym i 9137 w zakładach naukowych).

Posuwały się do przodu prace związane z komputeryzacją Biblioteki. Na koniec roku sprawozdawczego w bazie elektronicznej znajdowało się 30 320 rekordów.

WSD Rzeszów w ramach magazynu głównego dysponowało 817 tytułami czasopism, a także 365 skatalogowanymi płytami i 86 skatalogowanymi taśmami do wypożyczenia.

W magazynie głównym zostało utworzone stanowisko komputerowe, które umożliwia przeglądanie bazy elektronicznej Biblioteki.

Ponadto w seminarium działa prowadzona przez alumnów „Bratnia Pomoc” Na usługach formacji intelektualnej była również pracownia komputerowa i kserograficzna.

Nad formacją intelektualną alumnów czuwał prefekt studiów ks. dr M. Dzik.

4. Formacja duszpasterska

„Cel duszpasterski nadaje formacji ludzkiej, duchowej i intelektualnej określoną treść i konkretne cechy, a także integruje i kształtuje całą formację przyszłych kapłanów” (PDV 57).

Przygotowaniu do pracy duszpasterskiej służyły wykłady i ćwiczenia z katechetyki, homiletyki, liturgiki, teologii pastoralnej oraz muzyki. Alumni IV-VI kursu w ramach praktyk duszpasterskich w ciągu roku, jak i podczas wakacji, prowadzili hospitacje, przygotowywali i prowadzili katechezy, przygotowali homilie oraz spotkania z grupami parafialnymi. Dla roku VI został zorganizowany kurs duszpasterski.

Okazją do zdobywania doświadczenia duszpasterskiego był udział alumnów w spotkaniach z gośćmi odwiedzającymi naszą wspólnotę, między innymi z:

- ks. Krzysztofem Kowalem – proboszczem na Kamczatce,
- państwem Klante (dobrodziejami WSD Rzeszów i Diecezji Rzeszowskiej) i ks. proboszczem z Niemiec Konradem Amschl,
- ks. Władysławem Jagustynem, byłym ojcem duchownym WSD Rzeszów,
- ks. Markiem Kasperczukiem, rektorem polskiego seminarium w USA,

- ks. prałatem S. Zychem, proboszczem parafii Chrystusa Króla w Rzeszowie i spowiednikiem WSD w Rzeszowie,
- p. Jackiem Kotulą, prezesem „Contra in Vitro”,
- ks. bp. Bronisławem Dembowskiem,
- ks. bp. Egonem Kapellari, ordynariuszem diecezji Graz-Seckau w Austrii,
- ks. bp. Mathiasem z Czadu,
- ks. misjonarzami: Pawłem Pietrusiakiem i Edwardem Ryfą z Czadu
- w dniach 26 i 27 kwietnia 2010 r. na falach Radia Maryja miała miejsce transmisja radiowa katechezy prowadzonej przez ks. Wiesława Rafacza oraz dwukrotnie Mszy św. z kaplicy seminarystycznej; 26 kwietnia pod przewodnictwem ks. Jana Kuliga, homilię wygłosił ks. Rektor J. Buczek, 27 kwietnia pod przewodnictwem ks. Wicerektora A. Widaka, który wygłosił również homilię,
- kontynuowano współpracę z seminarium w Grazu. Na zaproszenie WSD Rzeszów do Ośrodka Caritas w Myczkowcach początkiem września 2009 roku przyjechali: ks. bp pomocniczy Diecezji Graz-Seckau dr Franz Lackner, Rektor WSD w Grazu ks. mgr Josef Franz Rauch wraz z 5 alumnami. Ze strony WSD Rzeszów udział wzięli ks. prefekt studiów dr M. Dzik wraz z 7 alumnami.

W naszym seminarium działało 13 zespołów duszpasterskich: wśród nich agenda charytatywna, KSM, LSO, Ruch Światło-Życie, agenda misyjna, służba życiu, kółko trzeźwościowe, Stowarzyszenie Przyjaciół WSD i wiele innych. W ramach tych grup były organizowane spotkania z księżmi odpowiedzialnymi za ich działalność w diecezji.

Okazją do zdobywania duszpasterskiego doświadczenia były również praktyki wakacyjne. Podczas tegorocznych wakacji alumni wzięli udział w 64 turnusach organizowanych w ramach 11 duszpasterstw naszej diecezji.

III. Ważniejsze wydarzenia

Cała wspólnota uczestniczyła w wydarzeniach związanych z życiem diecezji poza seminarium. (W wykazie tym nie są ujęte wyjazdy, w których uczestniczyła tylko asysta).

- 09.10-15.10.2009 – pielgrzymka do Włoch, głównie Rzymu na kanonizację ks. abp. Zygmunta Szczęsnego Felińskiego,
- 16.10.2009 – inauguracja roku akademickiego uczelni Rzeszowa w katedrze,

- 24.10.2009 – święcenia diakonatu w katedrze,
- 2.11.2009 – Msza św. w kościele św. Trójcy,
- 11.11.2009 – Msza św. za Ojczyznę w kościele farnym,
- 22.11.2009 – Msza św. w katedrze w uroczystość Chrystusa Króla,
- 15.12.2009 – Msza św. w kościele oo. Bernardynów,
- 6.01.2010 – Msza św. w katedrze w uroczystość Objawienia Pańskiego,
- 19.01.2010 – Msza św. w kościele pw. św. Józefa Sebastiana Pelczara,
- 17.02.2010 – Msza św. w katedrze w Środę Popielcową,
- 19.02.2010 – Droga Krzyżowa ulicami Rzeszowa,
- 4.03. 2010 – Msza św. w katedrze w święto św. Kazimierza,
- 28.03. 2010 – Msza św. w katedrze w Niedzielę Palmową,
- 01-03.2010 – Triduum Paschalne w katedrze,
- 31.04.2010 – Msza św. związana z uroczystościami katyńskimi (70. rocznica mordu Polaków i śmiercią prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego wraz małżonką oraz delegacją państwa) w kościele farnym,
- 03.05.2010 – Msza św. w farze w związku z uroczystościami 3-cio majowymi,
- 13.05.2009 – nabożeństwo fatimskie w katedrze,
- 22.05.2010 – święcenia prezbiteratu w katedrze,
- 27.05.2010 – Msza św. w Częstochowie na Jasnej Górze i koronka do Miłosierdzia Bożego w Krakowie Łagiewnikach,
- 03.06.2010 – Msza św. w uroczystość Bożego Ciała,
- 5.06.2010 – Msza św. w katedrze z okazji jubileuszów ks. bp. Ordynariusza (50-lecie posługi kapłańskiej i 25-lecie posługi biskupiej),
- 08.06.2010 – Msza św. w kościele św. Jadwigi w Rzeszowie
- 11.06.2010 – Msza św. w katedrze w uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa.

IV. Sprawy gospodarcze

Nad sprawami gospodarczymi czuwał ks. dyrektor administracyjny B. Babiarsz. Wykonywano na bieżąco prace związane z prawidłowym funkcjonowaniem seminarium. Można je zgrupować w następujący sposób:

- doposażenie sal komputerowych,
- doposażenie kuchni,
- doposażenie kaplicy,

- zakup sprzętu do utrzymania porządku w ogrodzie,
- doposażenie infirmerii,
- remonty bieżące i konserwacja budynków.

Funkcjonowanie seminarium nie byłoby możliwe bez pomocy Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi oraz pracowników świeckich. Pod adresem wszystkich pracowników kierujemy słowa szczerzej wdzięczności.

Działalność seminarium to dzieło całej diecezji. Naszą wdzięczność pragniemy złożyć na ręce Księdza Biskupa Ordynariusza, księży obecnych na dzisiejszej uroczystości oraz wobec wszystkich naszych dobrodziejów i przyjaciół.